



GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTSTIDNING  
1903-07-15

## Tingstads träförädlingsfabrik nedbrunnen.

### En 15-årig gosse innebränd.

Den mest förödande eldsvåda, som inträffat här sedan den stora branden på Hultmans holme, har i natt helt och hållet förstört Tingstads träförädlingsfabrik jämte de bredvid liggande stora virkesupplagen.

Fabrikskomplexet låg alldeles intill älfstranden midt emot Gamlestaden. Det bestod af en hyfleribyggnad i två våningar – med hyfleri i öfre och lådfabrik i undre våningen – kontorsbyggnad, maskinbyggnad, smedja, ett stort magasin och fem stora skjul, förutom träupplagen.

Det var i hyfleriet elden utbröt vid 3-tiden i natt.

Till följd af ineliggande stora beställningar hölls arbetet i gång dag och natt, och ett 50-tal arbetare voro därför vid olyckstillfället inne i fabriken.

De hade nyss haft sin nattliga entimmes rast och skulle återupptaga arbetet, då de öfveraskades af den hemska anblicken af lågor, som i ett nu nästan omvärfte dem.

Elden synes hafva, af någon ännu okänd anledning, börjat vid en s.k. spånäck. Invid denna fanns en fläkt medels hvilken spånen suges upp, och denna öfvertog nu rollen såsom eldspridare.

Under fläktens påverkan flammade lågorna upp med blixstens hastighet och spreds öfverallt i hyfleriet, så att de skräckslagna arbetarne måste skyndsamt rymma fältet, utan att hinna medtaga de klädespersedlar, som de förvarade i fabriken.

Tyvärr synes en af arbetarne, en 15-årig yngling vid namn Erik Andersson, icke ha lyckats rädda sig ur den brinnande byggnaden. Gossen brukade ha svårt att vakna på natten, då arbetet efter rasten åter skulle börja. Han var ännu sömndrucken, då elden kom öfver dem, men togs om hand af en kamrat och fördes ned för trappan. Då var elden så långt kommen, att räddningen hängde på sekunden, och hvar och en måste skyndsamt söka sätta sig själf i säkerhet. Gossen kom ifrån sin kamrat och man har sedan icke sett honom, hvarför det är att antaga, att han omkommit i lågorna.

En lycka var för öfrigt att elden icke utbröt någon stund förut medan de flesta lågo försänkta i sömn. Då hade sannolikt flere människolif gått förlorade.

Pådrifna af den ganska starka blåsten, inkräktade lågorna inom få minuter fabriken samtliga byggnader. Lågor och rökpelare slog högt upp, medan fabriken anghvissla ljud, förkunnande att hjälp behöfdes.

Arbetarne sökte att med fabriken egen brandattiralj släcka elden, men det visade sig genast fåfängt att kämpa emot det lössläppta elementet, oaktadt attiraljen är rätt effektiv, emedan den kan förbindas med maskinen och sålunda värka som en ångspruta.

Den närmast träfabriken liggande byggnaden är pergamentsfabriken tillhörig firman Fenger, Krogh & C:o. Den var en stund i början hotad, men vinden vände sig och dref lågor och gnisträgn tvärs öfver älven, på hvars motsatta sida endast finnes mudderelevatoren.

Flera prämar hotades emellertid därigenom.

I nära en hel timme brunno fabriksbyggnaderna, då genom gnisträgnet och den starka hettan brädupplagen fattade eld.

Stadens brandkår, som omsider eftertelefonerats, anlände strax därefter, vid 4-tiden, med en spruta, hvars tvenne slangar dock icke förmodade häjda elden.

Flodsprutan anlände vid 5-tiden och lade ut fyra slangar. Men äfven strålarna från dessa förvandlades ögonblickligen till ånga i den ofantliga eldhärden.

Elden rasade i hvarenda brädstapel på hela det långsträckta upplagsområdet utmed älfstranden, hvilket omfattar väl 10 tunnland.

Och intet fanns att göra för släckande af de ofantliga glödande och flammande hälen.

Ännu långt fram på f.m. brinner det i resterna af upplaget.

Lyckligtvis lågo de närmaste boningshusen och gårdarne så långt från brandplatsen, att de med rådande vindriktningen ej voro hotade.

Älfbåtarna hade svårt att passera under det eldsvådan rasade som värst.

Å ångaren Elfängen skedde en antändning af gods i fören, hvilken dock var ofarlig och genast släcktes.

Ur kontorsbyggnaden lyckades arbetarne med mycken sinnesnärvaro rädda alla papper m.m.

Af byggnaderna kvarstår endast maskinhusets väggar och skorsten. 250 man bli arbetslösa till följd af branden. Disponenten, hr Olsson, befinner sig f.n. i Småland, där stora skogsinköp dagarne gjorts. Arbetet bedrefs, som nämmts, just nu med mycken iver.

Mer än 2,500 standards råvirke, mest af bättre slag, voro intagna och blefvo lågornas rof.

Till omkring 600,000 kr. beräknas förlusten komma att uppgå.

Hvilka försäkringsbolag som beröras är ännu ej närmare känt. Dock är utom flere utländska bolag "Skandia" intresserad.

□

**P. S.**

**Stor eldsvåda å Hisingen.**

**Tingstads träförädlingsfabrik i aska**

I natt mellan kl. 2 och 3 utbröt eld i Tingstads träförädlingsfabrik, belägen vid Tingstads vass å Hisingen.

Elden tog genast stark fart i de brännbara ämnena inom fabriken och tack vare den starka blåsten hade den inom kort spridit sig till hela byggnaden, som var uppförd af trä.

Stadens brandkår alarmerades och sprutorna från stationen vid Gustaf Adolfs torg ryckte ut till eldstället.

Att rädda fabriksbyggnaden var emellertid vid deras framkomst omöjligt. Den nedbrann så godt som i grunden.

Kl. 4.20 i dag på morgonen sändes äfven stadens flodspruta dit ut, enär elden spridit sig till brädupplagen omkring fabriken.

När detta kl. 5 på morgonen skrifves är elden ännu ej begränsad, utan ter sig ganska hotande för omgifningen, hälst som blåsten fortfarande är stark.

Den nedbrunna fabriken uppfördes för omkring 6 år sedan.

---



*Gamla flodsprutan vid eldsvådan i Tingstads träförädlingsfabrik.*

## **Tingstadsbranden.**

### **En människa omkommen i lågorna.**

GÖTEBORGS-POSTEN 1903-07-16

Som i största delen af vår gårdagsupplaga omnämndes, härjades Tingstads träförädlingsfabrik vid Tingstadsvass å Hisingen i går natt af eldsvåda.

Huru elden uppstått har ej kunnat utrönas. Den varsnades först vid en s.k. spånäck i hyfleriet. I dennes omedelbara närhet befann sig en fläkt för uppsugning af spånet och genom det starka drag som fläkten åstadkom erhöll elden genast en oerhörd spridning, i all synnerhet som den öfverallt i lokalerna befintliga oljeindränkta spånet härvid lämnade lågorna riklig näring.

Man sökte genast vidtaga släckningsåtgärder men fann snart att alla ansträngningar voro fruktlösa och det återstod ingenting annat att göra än rymma fältet för att undgå en annars säker död.

Alla lyckades också sätta sig i säkerhet med undantag af en 15-årig yngling, vid namn Erik Andersson, som låg försänkt i sömn då elden bröt ut.

I högsta grad tungsöfd som han var dröjde det att få honom vaken, hvarför en arbetare sökte bära honom ut. Rök och lågor omhvärfde dock räddaren hvarför han måste släppa sin börda för att kunna klara sig själf, hvilket så mycket hållre kunde ske som ynglingen under tiden hunnit bli fullt vaken.

Sedermåra hittades dock dennes förkolnade lik strax vid utgången. Troligtvis har han öfverväldigats af röken och därigenom blifvit urståndsatt att taga sig ut.



Då den från brandstationen vid Gustaf Adolfs torg anlända handkraftsprutan befunnits vara otillräcklig, utbyttes den mot flodsprutan, som dock, trots det att fyra ledningar utlades och väldiga vattenmassor slungades in i eldhafvet, likväl icke på minsta sätt kunde häjda det framrusande elementet.

Elden hade emellertid från hyfleriet, gynnad af den starka blåsten, spridt sig öfver de närmaste upplagsskjulen, omhvärf och lagt i aska kontorbyggnaden, hvars papper, kassaskåp etc. arbetarne dock dessförinnan lyckats rädda, kastat sig öfver den ena brädstapeln efter den andra så att till sist hela det långsträckta upplagsområdet utmed älfstranden utgjorde ett enda kollossalt eldhaf, hvarifrån en oerhörd hetta utvecklades.

Gång efter annan såg det ut som om elden skulle få fast fot äfven på denna sidan älfven. Ett gnistregn spreds från eldhärden öfver vattnet och nådde emellanåt andra stranden, där vassen och ett och annat mindre föremål emellanåt flammade upp, dock lyckligtvis utan att åstadkomma någon skada.

Sedan allt blifvit förstört af lågorna med undantag af en sågspånshög, koncentrerades brandkårens arbete på denna, på det ej denna brinnande sågspånet, skulle af vinden föras vidare och åstadkomma vidare förödelse. Uppföringsvärket på denna sidan var nämligen starkt hotadt. Brandkåren lyckades ock häri och kunde vid 5-tiden på e.m. lämna platsen, som sedan på aftonen och natten bevakades af arbetare från fabriken.

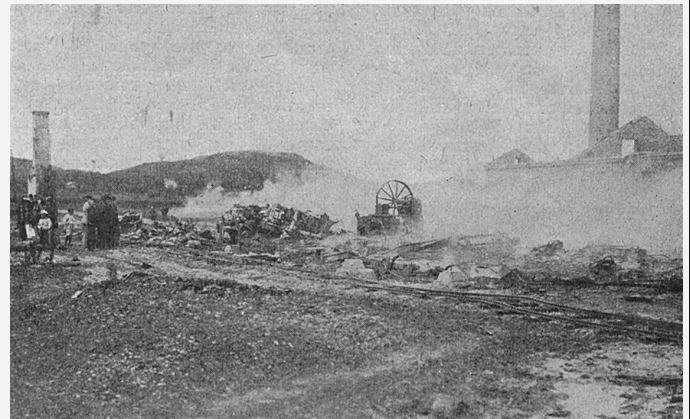
Genom branden ha omkring 250 arbetare beröfvats sin utkomst.

Fabriken disponent, hr Edvin Ohlsson, befann sig vid tillfället på resa i Småland, där han i dagarna afslutat stora inköp af skogar. Stora beställningar lågo inne och arbetet bedrefs både dag och natt. Mer än 2,500 standard trävirke, mäst af bättre slag, voro intagna och blefvo lågornas rof.

Den genom branden försakade skadan uppskattas till omkring 600,000 kr.

Fabriken med inventarier var försäkrad i olika bolag för sammanlagdt 155,000 kr, sålunda fördelade: Skandia 22,500, Svenska Fenix 70,000, Sun 37,500 och Basel 25,000. Dessutom voro kontorsinventarierna och skjulen försäkrade i Skandia för 4,500 och 17,000 kr. Äfven trävarulagret var försäkradt i flera olika bolag.

□



*Efter Tingstadsbranden. Foto. Olga Rinman. Allers*